

m.facebook.com

HUDOBNÁ KAŽDODENNOST 20. STOROČIA

POČIATOK 20. STOROČIA

- VÁŽNA HUDBA - verejné koncerty, čulý spoločenský život, podnecovanie národno-emancipačných snáh (vojenská hudba, symfonické orchestre)
- ĽUDOVÁ HUDBA - hudobná produkcia vidieckeho obyvateľstva zodpovedajúca lokálnym kolektívnym požiadavkam vychádzajúcich z etnokultúrnych tradícií a spätých so životom obce.
- POPULÁRNA HUDBA

GRAMOFÓN

Gramofon se vyvinul ze dvou přístrojů: [hracích strojů](#) se záznamem hudby na děrovaném kotouči a [fonografu](#) zaznamenávajícího zvuk na váleček. Jeho princip byl uveden už v [Edisonově](#) patentu na fonograf, podaném [19. února 1878](#). Edison se ale soustředil na vývoj fonografu, který považoval za technicky dokonalejší (na [válci](#) má pohyb po [spirále](#) stále stejnou rychlost, zatímco na [desce](#) se při konstantní [úhlové rychlosti](#) rychlost posuvu mění)

Roku [1895](#) revolučně změnil způsob záznamu zvuku „nový“ muž: jmenoval se [Emile Berliner](#). Přistěhoval se do [Washingtonu](#) z [Německa](#) v roce [1870](#). Berlinerův gramofon (gramophone) — jak nazval svůj „mluvicí“ přístroj — se od soudobých lišil v tom, že pro záznam používal plochý kotouč místo válce navrženého Edisonem. Deska umožňovala hromadnou výrobu a hrací doba byla 4 minuty. Hudba už nepotřebovala křehké válce. Než pan Berliner přišel na metodu kopírování desek, musela se každá deska vyrábět jednotlivě a hudebníci museli hrát jednu píseň několiksetkrát. Berlinerova šelaková deska, která se otáčela 78 krát za minutu, se používala až do padesátých let 20. století

PREMENA VIDIECKEJ HUDOBNEJ KULTÚRY

MESTSKÁ HUDBA
FRANTIŠKA KMOCHA
1897

pochody hluboce zakořeněné v české lidové hudbě

sokolská hudba - podpora SOKOLA -
Československá obec sokolská bola
česká telovýchovná a vlastenecká
organizácia založená r. 1862

POČIATKY POPULÁRNEJ HUDBY

KUPLET - umelá, melodicky jednoduchá strofická pieseň s aktuálnym, príťažlivo podaným námetom (obvykle satiricko-kritického rázu) a s vtipnou zavrhujúcou pointou.

- formoval sa od 17. storočia a vychádzal z barokných spevných hier šľachtického, mestského i vidieckeho prostredia
- šíril sa divadlom, tiskom

SPOLOČENSKÁ PÍSEŇ ČESKÉHO OBRODENIA - piesne vytvorené českým meštianstvom a kolektívizované v mestských vrstvách, od prvej polovice 19. storočia, vlastenecké piesne.

- šírené v skupinovom speve pri klavíri a populárnej gitare

DĚLNICKÁ PÍSEŇ - 2. pol. 19. storočia, poloľudový charakter, vyjadrovala postoje a cítenie robotníckej vrstvy a pôsobila agitačne v jeho záujme

POČIATKY POPULÁRNEJ HUDBY

SALÓNNA HUDBA - drobná klavírna a huslová tvorba

- pripomínajúca vážnu hudbu
- určená pre malé publikum

- kaviarenská muzika
- halgáto - ťahavé, pomalé, melódie a [piesne](#) – loke giľa. Určené sú na počúvanie, nie na tancovanie. [Interpret](#) sa v nich zdôveruje so svojím [osudom](#), svojimi osobnými [pocitmi](#), [túžbami](#), [smútkom](#).

POČÍATKY POPULÁRNEJ HUDBY -

KAREL HAŠLER - ([31. října 1879 Zlíchov\[1\]](#) – [22. prosince 1941 Mauthausen](#)) byl [český písničkář](#), [herec](#), [textař](#), [skladatel](#), [spisovatel](#), [scenárista](#), [dramatik](#) a [režisér](#), Rytíř české kultury in memoriam.

1910 kabaret LUCERNA, Praha

1919 vydavatelství

KABARET ČERVENÁ SEDMA

Jiří Červený

(<https://www.youtube.com/watch?v=mGxEHIYTQyo>)

- 1909 Praha

OSVOBOZENÉ DIVADLO 1926

<https://edu.ceskatelevize.cz/video/4216->

1918

Vznik prvej Československej republiky

- medzník pre rozvoj populárnej hudby
- demokracia a následný rozmach spoločenského a kultúrneho diania
- ekonomický rozvoj (tržný potenciál hudby)
- popularita vážnej hudby zostala
- obrovský nárast hudby populárnej : skladateľ - interpret - poslucháč
- 1919 vznik OSA (Ochranný svaz autorský)
- demokratizácia zapríčinila prenikanie hudobnej produkcie zo zahraničia

LIDOVKA

20. roky 20. storočia

- hudobný žáner
- konglomerát ľahko prístupných, široko obľúbených a textom vybavených skladieb k pochodu, tancu a počúvaniu, zároveň však i k spoločnému spievaniu, založený na preštylizovaní ľudových či poloľudových motívov na profesionálnej báze. Pre lidovku sú tak charakteristické pochody, polky, valčíky a neskôr tangá námetovo čerpajúce z vidieckej a milostnej tematiky (Kotek 1998: 97)

Český kabaretiér Jiří Voldán (1901 – 1985) opísal v polovici 30. rokov túto situáciu nasledovne: „*Je nesporné, že v oboru t. zv. ľahkej hudby, či presnejšie rečeno, v oboru písničiek a tanečných skladieb, prejavila sa v poslední době nadprodukce. Kdekdo píše písničky, kdekdo píše texty. A proto je i nesporné, že se v této tvorbě vyrojil brak, nevкус a nechutnosti.*“ (Voldán 1936: 7) „**Psát šlágry vynáší** – to byla pohnutka, která vedla mlynáře, pekaře, učitele, kapelníka v baru, houslistu, rotmistra, oktávána gymnasia, harmonikáře, typografe, vrchního číšníka, příručího, strojního zámečníka k tomu, aby v potu tváře sesmolil jakoustakous melodii, nemožně zkompilovaný text a šel k nakladateli nebo ke gramofonové společnosti.“ (Tamtiež: 12)

LIDOVKA - ŠKODA LÁSKY, 1927

Píseň složil v roce [1927 zbraslavský](#) skladatel populární hudby [Jaromír Vejvoda](#) pod názvem „Modřanská polka“ – inspiroval se přitom motivem polky [modřanského](#) učitele klavíru Ferdinanda Benáčana a také premiéru měla takto skladba právě v Modřanech. V následujících letech ji Vejvoda hrál se svým orchestrem. První nahrávku na [gramofonové desce](#) od firmy Esta však interpretovala Benešova dechová hudba. V roce [1929](#) přidal Vejvoda do skladby i tehdy chybějící basfigury, čímž vznikla prakticky konečná verze notového záznamu.

POLKA

Polka je společenský [tanec](#) v 2/4 taktu, který vznikl okolo roku [1830](#) v [Čechách](#). Stejným výrazem se označuje i [hudební skladba](#) v jeho [rytmu](#).

ROZHLASOVÉ VYSIELANIE - 1923

Prvé verejné rozhlasové vysielanie v Česko-Slovensku sa uskutočnilo 28. októbra 1919 z Prahy. Pravidelné vysielanie sa začalo 18. mája 1923 z Prahy, keď bola založená aj spoločnosť na rozhlasové vysielanie v Česko-Slovensku pod názvom "Radiojournal, československé zpravodajství radiotelefonické, spol. s r. o."

<https://temata.rozhlas.cz/historie-rozhlasu-v-kostce-7983541>